

Declaració d' IA Ciudadana sobre la regulació europea de la Intel·ligència Artificial

5 d'octubre de 2023

(en castellà i anglès a sota)

Des d'IA Ciudadana, coalició de 16 organitzacions socials que lideren a Espanya la resposta social a les polítiques de regulació i implementació de la Intel·ligència Artificial, expressem el nostre profund compromís en vetllar per la protecció dels drets humans i la justícia social a l'era digital.

En aquest sentit, reconeixem la importància de les tecnologies però insistim que el seu desenvolupament i implementació han de respectar els drets i llibertats fonamentals de totes les persones.

En el cas particular d'Espanya, cal destacar que ha volgut situar-se com a referent de la intel·ligència artificial, per la qual cosa ha pres una sèrie de mesures, com ara la posada en marxa de la primera Agència de Supervisió de la Intel·ligència Artificial (AESIA) i la creació d'un entorn de proves (sandboxes) per analitzar l'aplicació del futur Reglament de Intel·ligència Artificial (Reglament d'IA).

Per això, en el context particular de la presidència espanyola del Consell de la UE i el seu paper clau per negociar el text final de la regulació europea de la IA, instem als i les reguladores a protegir i fomentar els drets humans en el context de la intel·ligència artificial i reafirmem el nostre compromís de treballar junts amb les autoritats i altres actors rellevants per assegurar que la regulació de la IA així ho garanteixi. Per fer-ho, considerem prioritària les següents qüestions:

La societat civil ha de participar en la definició de les polítiques d'intel·ligència artificial

La transparència i la participació són requisits bàsics en tota democràcia. Per això, és indispensable que la ciutadania disposi d'informació accessible i transparent sobre les funcions, les agendes i els mecanismes de participació en els organismes responsables de regular i controlar l'aplicació de la Intel·ligència Artificial.

La totalitat de la ciutadania té dret a participar dels assumptes públics que, com els sistemes d'IA, tenen i tindran impacte a les seves vides, els seus drets i les seves oportunitats. La participació pública efectiva i en plena diversitat permet decisions més equitatives i amb una major legitimitat democràtica.

La determinació del nivell de risc d'un sistema d'IA no pot dependre de les grans empreses que el desenvolupen

El projecte de Reglament d'IA adopta un enfocament de risc i estableix obligacions específiques per als sistemes d'IA que suposen un "alt risc" (enumerant els seus casos d'ús a l'Annex III), entre les quals destaquem: la necessitat de supervisió humana, de realitzar avaluació de riscos i de prendre mesures de mitigació. Dit d'una altra manera: la majoria de les obligacions previstes pel Reglament recauen sobre aquests sistemes d'alt risc. No obstant això, les grans tecnològiques ("big tech") han aconseguit introduir una via per deslliurar-se d'aquesta categoria i modificar el text perquè siguin les pròpies empreses les que autoavaluin si el seu sistema és d' "alt risc".

Des de IA Ciutadana instem els i les legisladores a eliminar la discrecionalitat en la classificació de sistemes d'alt risc i que, per tant, tots els sistemes llistats a l'Annex III del Reglament siguin considerats d'alt risc. No pot ser el llop qui decideixi si vol vetllar per les gallines.

Sense els requisits necessaris, la intel·ligència artificial pot posar en perill els drets fonamentals a nivell global

La regulació europea serà pionera al món i, per això, Europa té l'oportunitat de produir una norma que asseguri la més alta protecció dels drets fonamentals de la població i dels valors democràtics. L'única manera de garantir el desenvolupament i implementació responsable i respectuosa dels sistemes d'IA d'alt risc serà exigint la realització d'un estudi d'impacte sobre els drets fonamentals abans que aquests sistemes s'implementin. Aquest estudi ha de dur-se a terme garantint la deguda participació dels grups afectats i els seus resultats han de ser públics. Només d'aquesta manera s'aconseguirà que les tecnologies d'IA respectin, promoguin i protegeixin els drets fonamentals.

No hem d'afrontar problemes socials amb respostes merament tecnològiques

Avui dia, a la societat digital, tenim suficient evidència que el tecnosolucionisme que ofereixen les "big tech" no funciona: intentar resoldre problemes socials complexos amb eines tecnològiques, sense incloure en el seu disseny i avaluació a expertes multidisciplinàries així com als grups socials als quals afecten, agreuja la desigualtat i la injustícia social. Més enllà d'això, hi ha sistemes que directament no poden ser admesos en un Estat Social i Democràtic de Dret. Són especialment preocupants: la identificació biomètrica remota a l'espai públic, els sistemes per realitzar perfils o avaluacions de risc amb la finalitat de predir delictes, els sistemes d'avaluació i perfilat en el context de la migració, el reconeixement d'emocions i l'ús de la IA que pugui manipular persones en contextos de vulnerabilitat.

Des d' "IA Ciutadana" demanem que aquestes aplicacions siguin prohibides perquè el seu ús s'oposa a drets i llibertats fonamentals, entre els quals es poden esmentar: el dret a la privadesa, a la llibertat d'expressió i associació, i a la no discriminació.

Qui és IA Ciutadana i per què reivindica la participació

Som una coalició de 16 organitzacions socials que treballen per protegir els Drets Humans en processos de sistemes basats en Intel·ligència Artificial i automatització de decisions des d'un enfocament de democràcia participativa. El nostre objectiu és ampliar els espais de participació de la societat en els processos de regulació de la IA i la governança algorítmica, per assegurar una tecnologia IA que respecti els drets humans i promogui la justícia social.

Declaración IA Ciudadana sobre la regulación europea de la Inteligencia Artificial

5 de octubre de 2023

Desde IA Ciudadana, coalición de 16 organizaciones sociales liderando en España la respuesta social a las políticas de regulación e implementación de la inteligencia artificial, expresamos nuestro profundo compromiso en velar por la protección de los derechos humanos y la justicia social en la era digital.

En tal sentido, reconocemos la importancia de las tecnologías, pero insistimos en que su desarrollo e implementación deben respetar los derechos y libertades fundamentales de todas las personas.

En el caso particular de España, es de destacar que se ha querido posicionar como referente de la inteligencia artificial, para lo cual ha tomado una serie de medidas, como la puesta en marcha de la primera Agencia de Supervisión de la Inteligencia Artificial (AESIA) y la creación de un entorno de pruebas (sandboxes) para analizar la aplicación del futuro Reglamento de Inteligencia Artificial (Reglamento de IA).

Por ello, en el contexto particular de la presidencia española del Consejo de la UE y su papel clave para negociar el texto final de la regulación europea de la IA, instamos a los reguladores a proteger y fomentar los derechos humanos en el contexto de la inteligencia artificial y reafirmamos nuestro compromiso de trabajar junto con las autoridades y otros actores relevantes en lograr que la regulación de la IA así lo garantice. Para ello, consideramos prioritario que:

La sociedad civil participe en la definición de las políticas de inteligencia artificial

La transparencia y la participación son requisitos básicos en toda democracia. Para ello, es indispensable que la ciudadanía disponga de información accesible y transparente acerca de las funciones, agendas y mecanismos de participación en los organismos responsables de regular y controlar la aplicación de la inteligencia artificial.

El conjunto de la ciudadanía tiene derecho a participar de los asuntos públicos que, como los sistemas de IA, tienen y tendrán impacto en sus vidas, sus derechos y sus oportunidades. La participación pública efectiva y en plena diversidad permite decisiones más equitativas y con mayor legitimidad democrática.

La determinación del nivel de riesgo de un sistema de IA no puede quedar en manos de las grandes empresas que la desarrollan

El proyecto de Reglamento de IA adopta un enfoque de riesgo y establece obligaciones específicas para los sistemas de IA que suponen un "alto riesgo" (enumerando sus casos de uso en el Anexo III), entre las que destacamos: la necesidad de implementar la supervisión humana, realizar evaluación de riesgos y tomar medidas de mitigación. De otra manera: la mayoría de las obligaciones que prevé el Reglamento recaen sobre estos sistemas de alto riesgo. Sin embargo, las grandes tecnológicas ("big tech") han logrado introducir una vía de escape a esta categoría y modificar el texto para que sean las propias empresas las que autoevalúen si su sistema es de "alto riesgo".

Desde IA Ciudadana instamos a los y las legisladoras a eliminar la discrecionalidad en la clasificación de sistemas de alto riesgo y que, por ende, todos los sistemas listados en el Anexo III del Reglamento se consideren como de alto riesgo. No puede ser el lobo quien decida si quiere cuidar de las gallinas.

Sin los requerimientos necesarios, la inteligencia artificial puede poner en peligro derechos fundamentales a nivel global

La regulación europea será pionera en el mundo y, por ello, Europa tiene la oportunidad de producir una norma que asegure la más alta protección de los derechos fundamentales de la población y de los valores democráticos. La única forma de garantizar el desarrollo e implementación responsable y respetuosa de los sistemas de IA de alto riesgo será requiriendo la realización de un estudio de impacto sobre derechos fundamentales de forma previa a que estos sistemas se pongan en marcha. Este estudio deberá llevarse a cabo garantizando la debida participación de los grupos afectados y sus resultados deberán ser públicos. Sólo de esta forma se logrará que las tecnologías de IA respeten, promuevan y protejan los derechos fundamentales.

No debemos afrontar problemas sociales con respuestas meramente tecnológicas

A día de hoy, en la sociedad digital, tenemos sobrada evidencia de que el tecnosolucionismo que ofrecen las "big tech" no funciona: tratar de resolver problemas sociales complejos con herramientas tecnológicas, sin incluir en su diseño y evaluación a expertas multidisciplinares así como a los grupos sociales a los que afectan, agrava la desigualdad y la injusticia social. Más allá de eso, hay sistemas que directamente no pueden ser admitidos en un Estado Social y Democrático de Derecho. Son especialmente preocupantes la identificación biométrica remota en el espacio público, los sistemas para realizar perfiles o evaluaciones de riesgo con el fin de predecir delitos, los sistemas de evaluación y perfilado en el contexto de la migración, el reconocimiento de emociones y el uso de IA que pueda manipular a personas en contextos de vulnerabilidad.

Desde IA Ciudadana pedimos que se prohíban, puesto que su uso se opone a derechos y libertades fundamentales básicos, entre los que se pueden mencionar: el derecho a la privacidad, a la libertad de expresión y asociación, y a la no discriminación.

—

Quiénes son IA Ciudadana y por qué reivindica la participación

Somos una coalición de 16 organizaciones sociales que trabajan para proteger los Derechos Humanos en procesos de sistemas basado en inteligencia artificial y automatización de decisiones desde un enfoque de democracia participativa. Nuestro objetivo es que se amplíen los espacios de participación de la sociedad en los procesos de regulación de la IA y la gobernanza algorítmica, para asegurar una tecnología IA que respete los derechos humanos y promueva la justicia social.

English

"IA Ciudadana" Statement on European Regulation of Artificial Intelligence

October 5th 2023

At "Ia Ciudadana, a coalition of 16 social organizations leading the social response to the policies of regulation and implementation of Artificial Intelligence in Spain, we express our deep commitment to safeguarding human rights and social justice in the digital era.

In this regard, we recognize the importance of technologies, but we insist that their development and implementation must respect the fundamental rights and freedoms of all individuals.

In the specific case of Spain, it is noteworthy that the country has positioned itself as a reference in Artificial Intelligence. To achieve this, Spain has taken a series of measures, such as the establishment of the first Agency for Supervision of Artificial Intelligence (AESIA) and the creation of sandboxes to analyze the application of the future regulation of Artificial Intelligence (AI Act).

Therefore, in the particular context of Spain's presidency of the EU Council and its key role in negotiating the final text of the European AI Act, we urge regulators to protect and promote human rights in the context of Artificial Intelligence. We reaffirm our commitment to work together with authorities and other relevant actors to ensure that AI regulation guarantees this. To achieve this, we consider it a priority that:

Therefore, in the specific context of the Spanish presidency of the EU Council and its key role in negotiating the final text of the European AI Act, we urge regulators to protect and promote human rights in the context of artificial intelligence. We reaffirm our commitment to working together with authorities and other relevant actors to ensure that AI regulation guarantees this. To achieve this, we consider it a priority that:

Civil society participates in the definition of artificial intelligence policies

Transparency and participation are basic requirements in any democracy. It is essential that citizens have accessible and transparent information about the functions, agendas, and mechanisms of participation in the bodies responsible for regulating and controlling the application of Artificial Intelligence.

The whole populace has the right to participate in public affairs that, like AI systems, impact their lives, rights and opportunities. Effective public participation, encompassing diverse perspectives, allows for more equitable decisions with greater democratic legitimacy.

The determination of the risk level of an AI system cannot be left in the hands of large companies developing it

The AI Act project adopts a risk-based approach and establishes specific obligations for AI systems that pose "high risk" (enumerating their use cases in Annex III), including the need to implement

human oversight, conduct risk assessments, and take mitigation measures. In other words, most obligations envisaged by the regulation fall on these high-risk systems. However, big tech companies have managed to introduce an escape route from this category and modify the text so that the companies themselves evaluate whether their system is of "high risk."

"IA Ciudadana" urges lawmakers to eliminate this loophole in the classification of high-risk systems, and hence, all systems listed in Annex III of the AI Act should be considered high risk. The wolf should not be the one deciding if it wants to guard the hens.

Without necessary requirements, Artificial Intelligence can endanger fundamental rights globally

European regulation will be pioneering worldwide, and therefore, Europe has the opportunity to produce a standard that ensures the highest protection of fundamental rights of the population and democratic values. The only way to guarantee the responsible and respectful development and implementation of high-risk AI systems is by requiring the conduct of an impact assessment on fundamental rights (FRIA) before these systems are put into operation. This assessment must be carried out ensuring the active participation of affected groups, and its results must be made public. Only in this way can AI technologies respect, promote, and protect fundamental rights.

We must not address social problems with purely technological solutions

In today's digital society, we have ample evidence that the techno-solutionism offered by big tech does not work: attempting to solve complex social problems with technological tools, without including multidisciplinary experts and the affected social groups in their design and evaluation, exacerbates inequality and social injustice. Beyond that, there are systems that simply cannot be accepted in a Social and Democratic Rule of Law. Remote biometric identification in public spaces, systems for profiling or risk assessments to predict crimes, evaluation and profiling systems in the context of migration, emotion recognition, and the use of AI that can manipulate people in vulnerable contexts are particularly concerning.

IA Ciudadana demands that these be prohibited as their use contradicts basic fundamental rights and freedoms, including the right to privacy, freedom of expression and association, and non-discrimination.

Who is IA Ciudadana and why does it advocate for participation?

We are a coalition of 16 social organizations working to protect Human Rights in processes based on artificial intelligence systems and decision automation from a participatory democracy approach. Our goal is to expand society's participation in the regulation processes of AI and algorithmic governance, ensuring AI technology that respects human rights and promotes social justice.